

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Exhortationes|| Ad|| Religiosos

Dirckinck, Johann

Coloniæ Agrippinæ, 1704

2. In iis potissimùm agendum de fraterna charitate. Thema. Solliciti sitis servare unitatem spiritus in vinculo pacis. Ad Ephes. 4.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-51834](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-51834)

EXHORTATIO II. IN REGULAM XVIII.

Causas, ob quas in exhortationibus præcipuè de charitate fraterna agendum, proponit.

T H E M A.

Solliciti sumus servare unitatem Spiritus in vinculo pacis.

Ephes. 4. 3.

V E L

Præcipuè exhortentur ad unionem & charitatem fraternam.
Reg. 18.

Exposuimus exhortatione proximè præcedente, verbi Divini Domesticos intra parietes, præcones, tubas esse argenteas, Mosais Parallelas, atque haud abfimiles: quoniam veluti illæ ad bellum, ad castrorum progressum, ad tabernaculum clangore suo convocabant: ita hæ ad certamen spirituale, ad progressum in virtute, ac sanctitatis tabernaculum excitant. Præterea quemadmodum illæ populum quoque ad sacrificium accerlebant; ita etiam hæ ad sacrificium & holocaustum charitatis impel-

lunt. De quo S. Cyprianus in Orat. Domin. ait: *Sacrificium majus est pax nostra & fraterna concordia.* Quod vel ipse Salvator noster confirmare dignatus est, dum Matth. 5. 23. edixit: *Cum offeres munus tuum ad altare, & recordatus fueris, quod frater tuus habet aliquid adversum te; vade reconcilari prius fratri tuo, & tunc veniens offeres munus tuum.* Unde liquet charitatem oblationis munere; Deo longè gratiorem accidere. Ad hoc itaque adeo præclarum, Deoque acceptum charitatis sacrificium, Exhortationes Religiosorum domesticæ, velut tubæ Evangelicæ Auditorem concitent atque impellant: & eum in finem sapius illa suavissima Psalmi 132. verba
Yy 3 infonent:

insonent; *Eccē quā bonum, & quā iucundum; habitare fratres in unum.* Quod ut & nos non dicamus duntaxat; sed & re ipsā præstemus, de charitate fraterna tractabimus.

Geminas igitur rationes, ob quas Exhortatoribus domesticis, crebrò de charitate fraterna agendum est, in exhortatione præsentī exponemus.

I.
Charitate
& concordia, Religiosi Ordines nascuntur, augetur & conservantur.

I. Ratio prima, ob quā Religiosi crebrius pro concione ad unionem & charitatem fraternam sint excitandi; ea nobis potissima videtur; quòd charitas sit Ordinis Religiosi anima & spiritus, quo agente, fovente & mediante ordo nascitur, augetur, propagatur & in flore conservatur quo deficiente, perit & extinguitur. *Concordiā enim res parva crescunt, discordiā maxima dilabuntur*, teste Sallustio. Exhortationes autem inter præcipua Spiritus sancti instrumenta computantur, quibus ille in cordibus hominum operatur: secundum illud Apostoli Rom. c. 10. *Fides ex auditu; auditus autem per verbum Christi*; cuius prædicatio & viva vox, mirā ad permovendos animos energiā pollet, estque instar seminis, quod si in terram bonam ceciderit, admirandos producit effectus.

Quanta, obsecro, efficacia inerat verbo & prædicationi Redemptoris nostri, quā mandatum novum dilectionis & legem charitatis proclamavit? Sanè antequam Apostoli & Discipuli Domini, ac primi Christiani, legem Christi, quæ lex amoris est, amplecterentur, uniti non erant, concordēs non erant; singularis dilectio inter il-

los non erat: quamobrem verò? Quia mandatum Christi novum de dilectione nondum obtinuerant; quia Spiritum Sanctum, Spiritum charitatis, verba Christi cordibus profundius insculpentem, nondum acceperant; adeoque domus non erant, in qua Christus habitaret; ut testatur D. Augustinus serm. 236. de temp. *Vultus Christus Dominus intrare & habitare in nobis, tanquam adificando dicebat: Mandatum novum do vobis, ut diligatis invicem: mandatum, inquit, novum do vobis: veteres enim eratis; domus mihi nondum faciebatis, in vestra ruina jacebatis, ergo ut eruamini à vestra ruina vetustate, vos invicem amate.* At ubi mandatum novum à Christo obtinuerit: *Hac mando vobis, ut diligatis invicem.* Joan. 15. 17. Atque hoc ipsum mandatum festo Pentecostes, à Spiritu sancto, sub linguarum igne eorum confirmatum, alique impressum fuit: mox Societas Apostolica & Christiana coaluit; mox dilectio mota suscitata est, summāque unio & concordia, Evangelistā Lucā differens attestante A. Q. c. 1. *Multitudinis credentium, erat cor unum & anima una;* id est multitudine, tot etiam millia numerante, tanta erat concordia & animorum consensio, ut anima velut unica in omnibus esse videretur. *Concordiā res parva crescunt.*

Simile quid videre est, in primis Ordinum Fundatoribus eorumque discipulis, S. Augustino, S. Basilio, S. Benedicto, S. Dominico, S. Francisco & aliis, in quorum cordibus

singularis suscitata atque inflammata
charitas in primos socios, copiosius, ac
deinde in posteros alios atque alios
derivata fuit; ut vita eorum descripta
perhibet: ego hic exemplum allego
S. Fundatoris nostri Ignatii, qui in
manreliano secessu, ex amoris incen-
dio, in Jesu pectore aestuante, copiosè
flammas concepit, easque in primam
sociorum suorum decadem sparfit; ex
quibus nova Societas conflata, confir-
mata, aucta, ac per varia orbis clima-
ta, propagata fuit, de qua S. Franciscus
Xaverius L. 2. Epistolarum suarum
Epist. 9. scripsit: *Societas JESU ni-
hil est aliud nisi Societas amoris atque
concordiæ, à qua profectò acerbitas &
timor servilis longissimè abhorret.* So-
cietas amoris, ex amore, à Spiritu san-
cto excitata, ex amore conservata, ex
amore per orbem diffusa, ad imitatio-
nem primarum Societatis Apostolicæ
& Christianæ, omnis Religiosæ Socie-
tatis atque Ordinis, prototypi lucu-
lenti.

Verum antequam primi Patres deni
à S. Ignatio instructe, excitante, co-
hortante legem charitatis Dei & pro-
ximi didicissent: antequam exercitiis
spiritualibus exculsi (in quibus, sin-
gulari ratione, Spiritu sancto afflati,
repletique fuere) unum non erant,
Societatem amoris non confabant;
quia diversos sibi quisque studiorum
fines præfigebat, ad diversum quisque
statum aspirabat, ac munus diversum
intendebat: ubi, in exercitiis primis,
Spiritus sanctus igneam illis legem
charitatis impressit, ac zelo propagan-
dæ gloriæ divinæ ac salutis animarum

succendit, mox coaluit Societas JESU,
Societas amoris: qua in magnam ce-
leriter amplitudinem excrevit: *Con-
cordiæ res parvæ crescunt.*

Haud dissimili methodo nobiscum,
& cum religiosis aliis agitur: ante-
quam in Tyrocini domum conveni-
remus, ut veluti surculi novi Societatis
arbori infereremur; sicut ignoti & in-
cognitissimi dilectione singulari destitu-
ti eramus; & sicut regionum ac terra-
rum spatiis, ita quoque amoris affecti-
bus se juncti vivebamus; at postquam
in Sociorum album relati, asceti sacræ
exculsi, gloriæ divinæ & animarum
saluti procuranda, nos ex asse devovi-
mus; mox amoris spiritualis vinculo
colligari, & spiritu dilectionis anima-
ri at vivere incipimus; ut hodiecum
per gratiam Dei cum gaudio experi-
mur; quando tanta in Tyrocinio, in-
ter omnes viget charitas, ut fratrum
germanorum amorem longè superare
videatur: ubinam enim terrarum,
quingenta, aut sexaginta Fratres,
sub uno Parente, tantâ possent unione
charitatis vivere, sine rixis, sine con-
tentionibus & pugnis? Grande hoc
vocat miraculum S. Ambrosius L. 2.
de Jacob. c. 6. *Grande est intra se ali-
quem tranquillum esse & sibi convenire:
quantum igitur miraculum, tot volun-
tates unius Superioris adnutum, in re-
bus etiam difficilibus paratas esse; &
sibi cum tot fratribus mutuâ charitate
adherere?* Duo fratres Abel &
Cain, inter se convenire non po-
tuerunt; nunc multa religiosorum
millia, velut agnelli, sub uno Pastore,
inter se concordēs, & habentes cor
unum

unum & animam unam, exultantes vivunt.

Hanc ergo charitatis tubam sacri inflent tubicines, ad hanc charitatem Exhortatores domestici excitent; absque illa enim nec Ordo aut Societas coalescere, nec crescere, nec subsistere, nec cum fructu operari in proximo poterit; sed velut scopæ dissolutæ dissipabuntur & actum agent; ac veluti corpus inanime jacebit, nec igneo Fundatoris spiritu regetur; nec Societas amoris erit; nec domus, in qua Dominus Jesus habitet.

II.
Charitate
& concordia
sublatâ
Ordines
religiosi
evertuntur
& pereunt.

II. Altera ratio, ob quam Exhortatorum domesticorum tubæ, præcipue charitatem fraternam commendare atque infonare debeant, ea est: quod Societas nostra (uti & alii Ordines) sine unione charitatis, omnino everti & pessuadari debeat. Cùm enim Societas cohors sit, seu exercitus, cujus officium est, assidue contra Diabolum, infidelitatem, hæresin, atheismum, aliæque monstra stygia depræliari ac bella gerere; ut liquet ex formula, seu regula prima Societatis, è primis Patribus Julio III. Pontifici oblata, ejusque bullæ inserta, quæ incipit: *Quicumque in Societate nostra, quam IESU nomine insigniri cupimus, vult sub crucis vexillo Deo militare: nimirum contra perfidiam & impietatem: cùm & ipsum nomen Societas, gallicè cohors, militiam sonet: palàm est eam absque charitate non posse consistere: quem enim latet, summam si uspiam aut ullibi, certè in militia ac pugna, necessariam esse unionem, concordiam & charitatem? illa enim si*

adsit, exercitus hosti formidabilis est & facili negotio victoriam reportat: illa si desit, actum est de milite, actum est de victoria, nihilque restat, nisi ut legiones, cohortes, milites, inter se dissidentes, ab hoste debellantur, trucidentur, & penitus conterantur. Secundùm illud Sallustii: *Discordia res maxima dilabuntur.*

Ordo quivis, uti & Societas nostra, acies & phalanx est sub Rege ac Duce Christo militans, qui est Princeps pacis, Isaïæ c. 9. 6. *Est quoque* (ut loquitur S. Cyprianus tract. de orat. domin.) *Doctor pacis, & unitatis magister, qui servos & milites suos, natos, vivens, moriens, & in celo post mortem regnans, pacem & charitatem docet.* Semper enim in iis pacem vigere voluit; ideoque toties eandem applicatus est, dicens: *Pax vobis.* Semper charitatis vinculo artissimo colligatos desideravit: hinc Patrem celestem rogavit: *Ut sint unum, sicut & nos.* Si hæc pax, unio, concordia & charitas regnet in Ordine nostro (& quovis alio) Deus protector noster & adiutor est, cujus auspiciis stygias phalanges feliciter debellamus: quod si verò animorum unio & charitas dissolvatur, hostium deprædationi objiciemur, partes conteremur, atque ita paulatim omnes, aut mutuis inter nos confodiemur, aut hostili ferro regulabimur, conculcabimur, ac dissipabimur.

Quàm hæc animorum unio inter Fratres, omnia noxia eliminet, mala expellat & arceat: ac Daemoni altum occludat, præclare S. Gregorius
Horn

Hom. 3. super Ezech. exponit: Scimus & liquido constat, quia castrorum acies tunc hostibus terribilis est, quando ita fuerit constipata atque densata, ut in nullo loco interrupta videatur. Nam si ita disponitur, ut locus vacuus, per quem hostis possit ingredi, dimittatur; profecto jam sui hostibus terribilis non est. Et nos ergo cum contra malignos spiritus spiritualis certaminis aciem ponimus, summopere necesse est, ut per charitatem semper uniti & constanti, nunquam interrupti per discordiam iuvemur: quia si qualibet bona in nobis opera fuerint, si charitas desit, per malum discordiae locus aperitur in acie, unde ad feriendos nos hostis valeat intrare. Antiquus vero inimicus castitatem in nobis, si sine charitate fuerit, non timet; quia ipse nec carne premitur, ut in eius luxuria dissolvatur. Abstinentiam non timet, qui ipse cibo non utitur, quoniam necessitate corporis non urgetur. Distributionem terrenarum rerum non timet, si eadem operi charitas desit, quia deularum subsidii ipse non eget. Valde autem in nobis charitatem veram, id est, amorem humilem, quem nobis vicissim impreciamur, timet; & nimis concordia nostra invidet; quia hanc nos tenemus in terra, quam ipse tenere nolens amittit in caelo. Haec tenus S. Gregorius. Damna vero discordiae, exempla nimis luculenta comprobant.

Quoad pax & concordia regnavit in caelo, omnia recte gerebantur: at exorta in exercitu angelico discordia, factum illico est praelium magnum in caelo. Militia caelestis Archistratego S. Michaelis cum Angelis fidelibus,

contra Luciferum ac rebelles spiritus pugnante; quo in certamine terra pars stellarum, id est Angelorum, cum Lucifero cecidit, atque in Tartarum praecipitata est. quando in Collegio Apostolico oriebatur contentio, Quis eorum videretur esse major: Christus Dominus mox eos compescuit; ne à divisione, maxima ipsis & Ecclesiae orientur detrimenta. Quando magnum Cyprianum inter & Stephanum summum Pontificem enata erat discordia, licet intentione utrimque bona; Ecclesia Catholica contremuit: at Deus O. M. S. Cyprianum glorioso martyrio citò ad se abripuit. Quando A. R. P. Claudium Aquavivam, licet caeteris aetate juniorem, Societas elegit Praepositum Generalem; nonnulla ex Hispania, turbulenta capita, id ferre nequivere; sed dolis & fraudibus Philippum Hispaniae Regem, & Inquisitorem Generalem, atque ipsum ad eum Pontificem Sixtum V. contra Societatem concitavere. At Claudius patientiam invictam, ac singulari in Deum fiduciam, superavit omnia; donec concordiae Societatis voto, Rege annuente pacis turbatores, tanquam putrida membra, à Societatis corpore abscissi, eiectione sunt. Atque ita Societas stetit inconcussa, alias convellenda: quia Discordia res maxime dilabuntur.

Omne regnum in seipsum divisum, desolabitur, & domus supra domum cadet, ait Salvator Luca c. 11. 17. Ordo Religiosus (Societas) regnum spirituale est; in quo quamdiu florebit unio & concordia, feliciter gubernabitur & stabit; hac deficiente, desolabitur

Z z

labitur & corruet. *Concordia res parva crescunt, discordia maxima dilabuntur.* Religio pulchra, optimèque ordinata domus est, at tolle ex ea calcem, lapides connectentem, id est animorum unionem, & in acervum lapidum, dissolutamque congeriem illico desinet. Religio navis est bene compacta, & contra tempestates procellasque munita, rectà ad portum caelestem navigans; at excitatà inter nautas, remigisque discordià, & his ad Orientem cogitantibus, illis ad Occidentem vela vertentibus, quem, obsecro, tandem portum obtinebunt? adumbravit id symbolo elegante Scilurus, Scytharum Rex, qui cum jam moriturus, filios superstites octoginta relinqueret, afferri singulis fasciculum iussit, ut si possent, frangerent; quod cum ipsi facere se posse negarent, distractis pederentim fascibus singulis, exemptisque fustibus, totam facile contrivit molem: significans concordem germanos fore invictos; contra verò discordes nullo negotio, à quovis debellandos. *Cavinaus in lymb. L. 3. n. 60.*

Resonet igitur saepenumero in auribus nostris tuba haec argentea: *Ecce quam bonum & quam jucundum habi-*

tate Fratres in unum. Ecce quam bona, quam pulchra, quam honesta, quam jucunda & delectabilis unitas, pax & concordia Fratrum, in Ordine Religioso, in Societate JESU, spirita charitatis nata, aucta, amplificata, & per orbem terrarum diffusa: quod fieri nequivisset nisi ductrice & promotrice charitate: *Concordia enim res parva crescunt.* Dum enim cor unum & animam unam habemus, arctiore charitatis vinculo, quam Fratres germani, colligamur, & in pace ac tranquillitate simul latere degimus. Resonet haec tuba; & quidquid animos dividere ac separare natum est, eliminet quin & ad indivulsam, stabilèque dilectionem nos excitet: ut tanquam vir unus, & miles unus, cohors una, exercitus unus, sub Christi Regni nostri ac Principis pacis, labaro hinc militemus: & contra Diabolum, mundum, carnem, ceterasque hygas nomas fortiter dimicemus; ne si discordià divisi fuerimus, ab hostibus supersterneamur, conculemur, & perimamur: *Discordia enim res magnae (quas inter Religio merito censeatur) dilabuntur, dissipantur & annihilantur.*

* * * * *
* * * * *
* * * * *
* * * * *
* * * * *

EXHOR.